

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 24. maijā
(OR. en)

9470/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0165(NLE)

SOC 308
EMPL 204
ECOFIN 498
EDUC 186
JEUN 81
GENDER 66
ANTIDISCRIM 49

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 23. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 241 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES LĒMUMS par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 241 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 241 *final*

Briselē, 23.5.2022.
COM(2022) 241 final

2022/0165 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Līgumā par Eiropas Savienības darbību noteikts, ka dalībvalstis ekonomikas politiku un nodarbinātības veicināšanu uzskata par vispārsvarīgu jautājumu un savu darbību šajā jomā koordinē Padomē. Padomei jāpieņem nodarbinātības pamatnostādnes (148. pants), un ir precizēts, ka tām jābūt saskaņotām ar ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm (121. pants).

Ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes ir izstrādātas uz nenoteiktu laikposmu, taču nodarbinātības pamatnostādnes jāizstrādā katru gadu no jauna. Šādas pamatnostādnes kā integrēta pakete pirmo reizi kopā tika pieņemtas 2010. gadā, stiprinot stratēģiju "Eiropa 2020". Līdz 2014. gadam integrētās pamatnostādnes saglabājās nemainīgas. Pārskatītas integrētās pamatnostādnes tika pieņemtas 2015. gadā. 2018. gadā nodarbinātības pamatnostādnes tika saskaņotas ar principiem, kas izklāstīti Eiropas sociālo tiesību pīlārā, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija 2017. gada novembrī pieņēma ar mērķi valstu līmenī virzīt reformas un panākt, lai tas rādītu virzienu augšupējas konverģences atjaunošanai visā Eiropā nolūkā panākt labākus darba un dzīves apstākļus, un pamatnostādnes saglabājās nemainīgas 2019. gadā. 2020. gadā tās tika saskaņotas, lai iekļautu elementus, kas saistīti ar Covid-19 krīzes sekām, zaļo un digitālo pārkārtošanos un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem. 2021. gadā tās tika pārnestas, vienlaikus attiecīgi koriģējot apsvērumus, lai atspoguļotu Portu sociālā samita rezultātus un Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānu. 2022. gadā dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes ir būtiski grozītas, lai saskaņotu tekstu, pārfrāzējot formulējumu tā, lai mērķis atbilstu situācijai pēc Covid-19 krīzes, iekļaujot vairāk elementu, kas saistīti ar zaļās pārkārtošanās taisnīgumu, atspoguļojot jaunākās politikas iniciatīvas un pievienojot īpaši svarīgus politikas elementus saistībā ar Krievijas iebrukumu Ukrainā.

Nodarbinātības pamatnostādnes kopā ar ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm ir izklāstītas Padomes lēmumā par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm (Integrēto pamatnostādņu II daļa) un sniedz pamatu konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem attiecīgajās jomās.

Pārskatītās nodarbinātības pamatnostādnes ir šādas.

5. pamatnostādne. Palielināt pieprasījumu pēc darbaspēka.
6. pamatnostādne. Stiprināt darbaspēka piedāvājumu un uzlabot piekļuvi nodarbinātībai, prasmju un kompetenču apguvei mūža garumā.
7. pamatnostādne. Uzlabot darba tirgu darbību un sociālā dialoga efektivitāti.
8. pamatnostādne. Veicināt vienlīdzīgas iespējas visiem, sekmēt sociālo iekļaušanu un apkarot nabadzību.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 148. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu¹,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu³,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu⁴,

tā kā:

- (1) Lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā noteiktos mērķus par pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, līdzsvarotu izaugsmi, vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu, dalībvalstīm un Savienībai jāizstrādā koordinēta stratēģija nodarbinātības jomā, jo īpaši atbalstot kvalificētu, apmācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī tādus darba tirgus, kas ir vērsti uz nākotni un spēj reaģēt uz pārmaiņām ekonomikā. Dalībvalstīm, ņemot vērā valstu praksi attiecībā uz darba devēju un darba ņēmēju atbildību, nodarbinātības veicināšana jāuzskata par vispārsvārīgu jautājumu un sava darbība šajā jomā jākoordinē Padomē.
- (2) Savienībai ir jāapkaro sociālā atstumtība un diskriminācija, jāveicina sociālais taisnīgums un aizsardzība, sieviešu un vīriešu līdztiesība, paaudžu solidaritāte un bērnu tiesību aizsardzība, kā tas noteikts LES 3. pantā. Nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Savienībai ir jāņem vērā prasības, kas saistītas ar augsta nodarbinātības līmeņa veicināšanu, atbilstīgas sociālās aizsardzības nodrošināšanu, nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanu, augsta līmeņa izglītības un apmācības nodrošināšanu un cilvēka veselības aizsardzību, kā tas noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 9. pantā.
- (3) Saskaņā ar LESD Savienība ir izstrādājusi un īstenojusi politikas koordinēšanas instrumentus ekonomikas un nodarbinātības politikas jomās. Šā lēmuma pielikumā izklāstītās dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes ("pamatnostādnes"), kas ir daļa no minētajiem instrumentiem, kopā ar dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādņēm, kuras noteiktas Padomes Ieteikumā

¹ OV C, , . lpp.

² OV C, , . lpp.

³ OV C, , . lpp.

⁴ OV C, , . lpp.

(ES) 2015/1184⁵, veido integrētās pamatnostādnes. Tām, paturot prātā dalībvalstu savstarpējo atkarību, jānosaka, kā dalībvalstīs un Savienībā īstenot politiku. Koordinētu Eiropas un valstu politikas un reformu rezultātā būtu jānonāk pie atbilstoša vispārēju, ilgtspējīgu ekonomikas un sociālās politikas risinājumu kopuma, kam, savukārt, būtu jārada plašāka pozitīva ietekme.

- (4) Pamatnostādnes ir saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem un dažādām Savienības iniciatīvām, tai skaitā Padomes 2001. gada 20. jūlija direktīvu⁶, Padomes 2014. gada 10. marta⁷, 2016. gada 15. februāra⁸, 2016. gada 19. decembra⁹, 2018. gada 15. marta¹⁰, 2018. gada 22. maija¹¹, 2019. gada 22. maija¹², 2019. gada 8. novembra¹³, 2020. gada 30. oktobra¹⁴, 2020. gada 24. novembra¹⁵ un 2021. gada 29. novembra¹⁶ ieteikumiem, Komisijas 2021. gada 4. marta ieteikumu¹⁷, Padomes 2021. gada 14. jūnija ieteikumu¹⁸, Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju¹⁹, Komisijas 2021. gada 9. decembra paziņojumu²⁰, ES Parlamenta un Padomes 2021. gada 22. decembra lēmumu²¹], priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par adekvātu minimālo algu Eiropas Savienībā²², priekšlikumu Padomes Ieteikumam par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti²³, priekšlikumu Padomes Ieteikumam par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā²⁴, priekšlikumu Padomes Ieteikumam par individuālajiem mācību kontiem²⁵, priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu palīdzību nostiprinātu principa, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba

⁵ Padomes Ieteikums (ES) 2015/1184 (2015. gada 14. jūlijs) par vispārējām pamatnostādnēm dalībvalstu un Eiropas Savienības ekonomikas politikai ([OV L 192, 18.7.2015., 27. lpp.](#)).

⁶ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūlīšus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas ([OV L 212, 7.8.2001., 12.–23. lpp.](#)).

⁷ Padomes Ieteikums (2014. gada 10. marts) par stažēšanās kvalitātes sistēmu ([OV C 88, 27.3.2014., 1. lpp.](#)).

⁸ Padomes Ieteikums (2016. gada 15. februāris) par ilgstošo bezdarbnieku integrāciju darba tirgū ([OV C 67, 20.2.2016., 1. lpp.](#)).

⁹ Padomes Ieteikums (2016. gada 19. decembris) “Prasmju pilnveides ceļi — jaunas iespējas pieaugušajiem” ([OV C 484, 24.12.2016., 1. lpp.](#)).

¹⁰ Padomes Ieteikums (2018. gada 15. marts) par Eiropas satvaru kvalitatīvai un rezultatīvai mācekļībai ([OV C 153, 2.5.2018., 1. lpp.](#)).

¹¹ Padomes Ieteikums (2018. gada 22. maijs) par pamatkompetencēm mūžizglītībā ([OV C 189, 4.6.2018., 1. lpp.](#)).

¹² Padomes Ieteikums (2019. gada 22. maijs) par kvalitatīvām agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes sistēmām ([OV C 189, 5.6.2019., 4. lpp.](#)).

¹³ Padomes Ieteikums (2019. gada 8. novembris) par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai ([OV C 387, 15.11.2019., 1. lpp.](#)).

¹⁴ Padomes Ieteikums (2020. gada 30. oktobris) “Tilts uz nodarbinātību — Garantijas jauniešiem pastiprināšana” un ar ko aizstāj Padomes 2013. gada 22. aprīļa Ieteikumu par garantijas jauniešiem izveidi ([OV C 372, 4.11.2020., 1. lpp.](#)).

¹⁵ Padomes Ieteikums (2020. gada 24. novembris) par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai ([OV C 417, 2.12.2020., 1. lpp.](#)).

¹⁶ Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai ([OV C 66, 26.2.2021., 1.–21. lpp.](#)).

¹⁷ Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes ([EASE](#)) ([OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.](#)).

¹⁸ Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem ([OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.](#)).

¹⁹ Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (2021/C66/01) ([OV C 66, 26.2.2021., 1.–21. lpp.](#)).

²⁰ Komisijas Paziņojums COM(2021) 778 (2021. gada 9. decembris) “Ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošana. Rīcības plāns sociālajai ekonomikai”.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) ([OV L 462, 28.12.2021., 1.–9. lpp.](#)).

²² COM(2020) 682 final.

²³ COM(2021) 801 final.

²⁴ COM(2021) 770 final.

²⁵ COM(2021) 773 final.

samaksu, piemērošanu²⁶, priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par darba nosacījumu uzlabošanu platformu darbā²⁷ un priekšlikumu Padomes Ieteikumam par mācīšanos vidiskās ilgtspējas sekmēšanai²⁸].

- (5) Eiropas pusgads apvieno šos dažādos instrumentus visaptverošā sistēmā integrētai daudzpusējai ekonomikas un nodarbinātības politikas koordinācijai un uzraudzībai. Cenšoties panākt vidisko ilgtspēju, ražīgumu, taisnīgumu un stabilitāti, Eiropas pusgadā integrēti Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi un tā uzraudzības instruments — sociālo rezultātu pārskats —, un tajā paredzēta cieša sadarbība ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām. Tas atbalsta ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Savienības un dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikai būtu jāiet rokrokā ar taisnīgu Eiropas pārkārtošanos uz klimatneitrālu, vidiski ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, jāuzlabo konkurētspēja, jānodrošina pienācīgi darba nosacījumi, jāveicina inovācija, jāsekmē sociālais taisnīgums un vienlīdzīgas iespējas, kā arī jānovērš nevienlīdzība un reģionālās atšķirības.
- (6) Klimata pārmaiņas un ar vidi saistītās problēmas, nepieciešamība ātrāk sasniegt enerģētisko neatkarību un nodrošināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju, globalizācija, digitalizācija, mākslīgais intelekts, tāldarba plašāka izplatība, platformu ekonomika un demogrāfiskās pārmaiņas pārveido Eiropas ekonomiku un sabiedrību. Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāsadarbjas, lai pilnvērtīgi un proaktīvi reaģētu uz šīm strukturālajām pārmaiņām un pēc vajadzības pielāgotu pašreizējās sistēmas, atzīstot dalībvalstu ekonomikas un darba tirgu un ar tiem saistītās politikas ciešo savstarpējo atkarību. Tālab gan Savienības, gan valstu līmenī ir nepieciešama koordinēta, vērienīga un efektīva politiskā rīcība, kas būtu saskaņā ar LESD un Savienības noteikumiem par ekonomikas pārvaldību un kas vienlaikus īstenotu Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Šādai politiskajai rīcībai būtu jāaptver ilgtspējīgu investīciju palielināšana, atjaunota apņemšanās pareizā secībā veikt reformas, kas sekmē ekonomikas izaugsmi, kvalitatīvu darbvietu izveidi, ražību, pienācīgus nodarbinātības nosacījumus, sociālo un teritoriālo kohēziju, augšupēju konvergenci, ekonomikas noturību un fiskālās atbildības īstenošanu, ar atbalstu no esošajām ES finansēšanas programmām un jo īpaši no Atvērto tirdzniecības un noturības mehānisma un kohēzijas politikas fondiem (Eiropas Sociālā fonda Plus un Eiropas Reģionālās attīstības fonda), kā arī Taisnīgas pārkārtošanās fonda. Tajā būtu jāapvieno pasākumi piedāvājuma un pieprasījuma jomā, vienlaikus ņemot vērā to ietekmi uz vidi, nodarbinātību un sociālo jomu.
- (7) Eiropas Parlaments, Padome un Komisija proklamēja Eiropas sociālo tiesību pīlāru²⁹. Tas nosaka 20 principus un tiesības, kas nepieciešami labi funkcionējošu un taisnīgu darba tirgu un sociālās drošības sistēmu atbalstam, un tie strukturēti trijās kategorijās: vienādas iespējas un darba tirgus pieejamība, taisnīgi darba apstākļi un sociālā aizsardzība un iekļaušana. Principi un tiesības dod stratēģisku ievirzi Savienībai, nodrošinot, ka pārkārtošanās uz klimatneitralitāti, vides ilgtspēju un digitalizāciju, kā arī demogrāfiskās pārmaiņas ir sociāli godīgas un taisnīgas. Eiropas sociālo tiesību pīlārs kopā ar sociālo rezultātu pārskatu veido pamatprincipu kopumu, kas palīdzēs pārraudzīt dalībvalstu nodarbinātības un sociālos rādītājus, virzīt reformas valsts, reģionālā un vietējā līmenī un mūsdienu ekonomikā apvienot “sociālos” un “tirgus”

²⁶ COM(2021) 93 final.

²⁷ COM(2021) 762 final.

²⁸ COM(2022) 11 final.

²⁹ Eiropas sociālo tiesību pīlārs. Iestāžu kopīgā proklamācija ([OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.](#)).

aspektus, arī veicinot sociālo ekonomiku. Komisija 2021. gada 4. martā nāca klajā ar rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai ("rīcības plāns"), kurā iekļauti vērienīgi, tomēr reāli pamatmērķi un papildu apakšmērķi, kas līdz 2030. gadam sasniedzami nodarbinātības, prasmju, izglītības un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī pārskatītais sociālo rezultātu pārskats.

- (8) Valstu vai valdību vadītāji Portu sociālajā samītā 2021. gada 8. maijā atzina Eiropas sociālo tiesību pīlāru par būtisku atveseļošanas elementu, norādot, ka tā īstenošana stiprinās Savienības virzību uz digitālu, zaļu un taisnīgu pārkārtošanos un palīdzēs sasniegt augšupēju sociālo un ekonomisko konvergenci un risināt demogrāfiskās problēmas. Viņi uzsvēra, ka sociālā dimensija, sociālais dialogs un sociālo partneru aktīva iesaistīšana ir izteikti konkurētspējīgas sociālās tirgus ekonomikas pamatā. Viņi konstatēja, ka rīcības plāns sniedz noderīgas norādes Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai, tai skaitā nodarbinātības, prasmju, veselības un sociālās aizsardzības jomā. Viņi atzinīgi novērtēja jaunus Savienības pamatmērķus 2030. gadam attiecībā uz nodarbinātību (nodarbinātiem vajadzētu būt 78 % iedzīvotāju vecumā no 20 līdz 64 gadiem), prasmēm (mācībās katru gadu būtu jāpieaug 60 % pieaugušo) un nabadzības samazināšanu (nabadzības riskam pakļauto cilvēku skaits būtu jāsamazina vismaz par 15 miljoniem, tai skaitā pieciem miljoniem bērnu), kā arī pārskatīto sociālo rezultātu pārskatu, kas palīdzēs uzraudzīt progresu virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanu politikas koordinēšanā Eiropas pusgada kontekstā. Portu apņemšanās turklāt aicināja dalībvalstis noteikt vērienīgus valsts mērķrādītājus, kam, pienācīgi ņemot vērā katras valsts izejas pozīciju, būtu jāsniedz atbilstīgs ieguldījums 2030. gadam izvirzīto Eiropas mērķrādītāju sasniegšanā.
- Valstu vai valdību vadītāji Portu norādīja, ka, Eiropai pakāpeniski atveseļojoties no Covid-19 pandēmijas, prioritāte būs pāriet no darbvietu aizsardzības uz darbvietu radīšanu un uzlabot darbvietu kvalitāti, kā arī uzsvēra, ka Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana būs būtiska, lai nodrošinātu vairāk un labāku darbvietu izveidi visiem iekļaujošas atveseļošanas ietvaros. Vadītāji uzsvēra savu iestāšanos par vienotību un solidaritāti, kas nozīmē arī to, ka visiem tiek nodrošinātas vienādas iespējas un neviens netiek atstāts novārtā. Viņi apstiprināja savu Eiropadomes Stratēģiskajā programmā 2019.–2024. gadam noteikto apņemību turpināt padziļināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanu Savienības un valstu līmenī, pienācīgi ņemot vērā attiecīgās kompetences, kā arī subsidiaritātes un proporcionalitātes principu. Visbeidzot, viņi uzsvēra, ka ir svarīgi arī augstākajā līmenī cieši sekot līdzi panāktajam progresam virzībā uz Eiropas sociālo tiesību pīlāra un Savienības 2030. gada pamatmērķu īstenošanu.
- (9) Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā Eiropadome 2022. gada 24. februāra secinājumos nosodīja Krievijas rīcību, kuras mērķis ir graut Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti, un pauda solidaritāti ar Ukrainas tautu, uzsverot starptautisko tiesību un ANO Statūtu principu pārkāpumus. Pašreizējā situācijā, ņemot vērā bēgļu un pārvietoto personu pieplūduma apmēru, ir nepieciešama pagaidu aizsardzība, kura piešķirta ar Padomes 2022. gada 4. marta lēmumu³⁰, ar ko iedarbina Pagaidu aizsardzības direktīvu³¹. Tas ļauj Ukrainas bēgļiem visā Savienībā izmantot saskaņotas tiesības, kas sniedz atbilstīgu aizsardzības līmeni un ietver uzturēšanās tiesības, piekļuvi darba tirgum un integrāciju tajā, piekļuvi izglītībai un apmācībai, piekļuvi

³⁰ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu.

³¹ Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas.

mājoklim, kā arī sociālā nodrošinājuma sistēmām, medicīniskajai aprūpei, sociālajai palīdzībai vai cita veida palīdzībai un iztikas līdzekļiem. Piedaloties Eiropas darba tirgos, Ukrainas bēgļi var dot ieguldījumu ES ekonomikas stiprināšanā un palīdzēt atbalstīt savu valsti un līdzcilvēkus, kuri palikuši Ukrainā. Šādi iegūta pieredze un prasmes nākotnē var dot ieguldījumu Ukrainas atjaunošanā. Nepavadītiem bērniem un pusaudžiem pagaidu aizsardzība piešķir tiesības uz likumisku aizbildnību un piekļuvi bērnu izglītībai un aprūpei. Dalībvalstīm būtu jāiesaista sociālie partneri tādu politikas pasākumu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā, kuru mērķis ir risināt nodarbinātības un prasmju problēmas, ko izraisījis Krievijas iebrukums Ukrainā. Sociālajiem partneriem ir būtiska loma kara ietekmes samazināšanā nodarbinātības un ražošanas saglabāšanas ziņā.

- (10) Darba tirgus reformām, arī valstu algu noteikšanas mehānismiem, būtu jāseko valstu sociālā dialoga praksei, lai nodrošinātu taisnīgas algas, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni un ilgtspējīgu izaugsmi. Tām būtu jānodrošina arī vajadzīgā iespēja plaši apsvērt sociālekonomiskos faktorus, tai skaitā ilgtspējas, konkurētspējas, inovācijas, kvalitatīvu darbvietu izveides, darba nosacījumu, nodarbinātu personu nabadzības, izglītības un prasmju, sabiedrības veselības un iekļaušanas, kā arī faktisko ienākumu uzlabojumus. Šajā ziņā Atveseļošanas un noturības mehānisms un citi ES fondi atbalsta dalībvalstis tādu reformu īstenošanā un investīciju veikšanā, kas atbilst ES prioritātēm, tādējādi veidojot Eiropas ekonomiku un sabiedrību ilgtspējīgāku, noturīgāku un labāk sagatavotu attiecībā uz zaļo un digitālo pārkārtošanos. Krievijas iebrukums Ukrainā ir vēl vairāk saasinājis jau esošās sociālekonomiskās problēmas, kuras izraisīja Covid-19 krīze. Dalībvalstīm un Savienībai būtu jāturpina rūpēties par to, lai tiktu mazināta sociālā ietekme un ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku un lai pārkārtošanās būtu sociāli godīga un taisnīga, arī ņemot vērā to, ka lielāka atvērta stratēģiskā autonomija un paātrināta zaļā pārkārtošanās palīdzēs samazināt atkarību no enerģijas un citu stratēģisko produktu/tehnoloģiju importa, it īpaši no Krievijas. Būtiski ir stiprināt noturību un veidot iekļaujošu un noturīgu sabiedrību, kurā cilvēki ir aizsargāti un spēj paredzēt un pārvaldīt pārmaiņas un kurā viņi var aktīvi piedalīties sabiedrības norisēs un ekonomikā. Lai atbalstītu statusa maiņu darba tirgū, arī ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā uzsvērts Ieteikumā (ES) 2021/402 [un Padomes Ieteikumā par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti], ir vajadzīgs saskaņots aktīvas darba tirgus politikas kopums, kas ietver pagaidu darbā pieņemšanas un pārejas stimulus, prasmju politiku un uzlabotus nodarbinātības dienestus.
- (11) Būtu jānovērš diskriminācija visās tās izpausmēs, jānodrošina dzimumu līdztiesība un jāatbalsta jauniešu nodarbinātība. It īpaši nodrošinot darba tirgu un adekvātu un iekļaujošu sociālās aizsardzības sistēmu pilnvērtīgu darbību³² un likvidējot šķēršļus, kas kavē iekļaujošu un uz nākotni vērstu izglītību, apmācību un dalību darba tirgū, arī veicot investīcijas pirmsskolas izglītībā un aprūpē, kā arī digitālajās un zaļajās prasmēs, būtu jāsniedz visiem piekļuve un iespējas un būtu jāsamazina nabadzība un sociālā atstumtība, arī bērnu un romu tautības iedzīvotāju nabadzība un atstumtība. Īpaši svarīga ir savlaicīga un vienlīdzīga piekļuve ilgtermiņa aprūpes un veselības aprūpes pakalpojumiem, arī profilaksei un veselības aprūpes veicināšanai, kas ir par pieņemamu cenu, cita starpā ņemot vērā Covid-19 pandēmiju, kas sākās 2020. gadā, un saistībā ar sabiedrības novecošanu. Būtu jāturpina realizēt personu ar invaliditāti potenciālu ekonomikas izaugsmes un sociālās attīstības veicināšanā. Tā kā darbavietās

³² Padomes Ieteikums (2019. gada 8. novembris) par darbinieku un pašnodarbināto personu piekļuvi sociālajai aizsardzībai, 2019/C 387/01.

visā Savienībā arvien plašāk tiek izmantoti jauni ekonomikas un uzņēmējdarbības modeļi, mainās arī darba tiesiskās attiecības. Dalībvalstīm būtu jānodrošina tas, lai darba tiesiskās attiecības, kas izriet no jaunām darba formām, saglabātu un stiprinātu Eiropas sociālo modeli.

- (12) Integrētās pamatnostādnes būtu jāizmanto par pamatu konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, kurus Padome var sniegt dalībvalstīm. Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto savi *REACT-EU* resursi, kas noteikti ar Regulu (ES) 2020/2221³³, ar kuru līdz 2023. gadam tiek stiprināti 2014.–2020. gada kohēzijas politikas fondi un Eiropas atbalsta fonds vistrūcīgākajām personām (EAFVP), un kas pašreizējās krīzes dēļ Ukrainā ir uzlaboti ar Regulu par kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā (*CARE*)³⁴, kā arī turpmākiem grozījumiem Kopējo noteikumu regulā³⁵ par priekšfinansējuma palielināšanu *REACT-EU* vajadzībām un jaunām vienības izmaksām, kas palīdzēs paātrināt to cilvēku integrāciju ES, kuri pamet Ukrainu³⁶. Turklāt, lai veicinātu nodarbinātību, sociālās investīcijas, sociālo iekļaušanu un piekļūstamību, kā arī veicinātu darbaspēka prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās iespējas, mūžizglītību un augstas kvalitātes izglītību un apmācību visiem, ietverot arī digitālo prātību un prasmes, 2021.–2027. gada plānošanas periodā dalībvalstīm būtu pilnībā jāizmanto Eiropas Sociālais fonds Plus, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/1057³⁷, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/1058³⁸, Atveseļošanas un noturības mehānisms, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/241³⁹, un citi Savienības fondi, to skaitā Taisnīgas pārkārtošanās fonds, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/1056⁴⁰, kā arī fonds *InvestEU*, kas izveidots ar Regulu (ES) 2021/523⁴¹. Dalībvalstīm pilnībā jāizmanto arī ar Regulu (ES) 2021/691⁴² izveidotais Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds darbu zaudējušiem darba ņēmējiem, lai sniegtu atbalstu darba ņēmējiem, kas atlaisti lielu pārstrukturējošu notikumu rezultātā, tādu kā Covid-19 pandēmija, globālāku tendenču izraisītas sociālekonomiskās pārmaiņas un tehnoloģiskās un vides pārmaiņas. Lai gan integrētās pamatnostādnes ir adresētas dalībvalstīm un Savienībai, tās būtu jāīsteno partnerībā ar visām valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, šajā darbībā cieši iesaistot parlamentus, kā arī sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjus.

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/2221 (2020. gada 23. decembris), ar ko Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz papildu resursiem un īstenošanas kārtību, lai palīdzētu veicināt ar Covid-19 pandēmiju un tās sociālajām sekām saistītās krīzes seku pārvarēšanu un sagatavoties zaļai, digitālai un noturīgai ekonomikas atveseļošanai (*REACT-EU*) ([OV L 437, 28.12.2020., 30. lpp.](#)).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/562 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz kohēzijas rīcību bēgļu atbalstam Eiropā (*CARE*).

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finanšiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (OV L 231, 30.6.2021., 159.–706. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/613 (2022. gada 12. aprīlis), ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013 un (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz lielāku priekšfinansējumu no *REACT-EU* resursiem un vienības izmaksu noteikšanu.

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1057 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 ([OV L 231, 30.6.2021., 21. lpp.](#)).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1058 (2021. gada 24. jūnijs) par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (OV L 231, 30.6.2021., 60. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17.–75. lpp.).

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu ([OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.](#)).

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/523 (2021. gada 24. marts), ar ko izveido programmu *InvestEU* un groza Regulu (ES) 2015/1017 ([OV L 107, 26.3.2021., 30. lpp.](#)).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/691 (2021. gada 28. aprīlis) par Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu darbu zaudējušiem darba ņēmējiem (EGF) un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1309/2013 ([OV L 153, 3.5.2021., 48. lpp.](#)).

(13) Nodarbinātības komitejai un Sociālās aizsardzības komitejai saskaņā ar attiecīgām Līgumos paredzētām pilnvarām ir jāuzrauga, kā attiecīgā politika tiek īstenota, raugoties no nodarbinātības politikas pamatnostādņu aspekta. Minētajām komitejām un citām Padomes darba sagatavošanas struktūrām, kas iesaistītas ekonomikas un sociālās politikas koordinēšanā, ir cieši jāsadarbojas. Būtu jāuztur politikas dialogs starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, jo īpaši par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm.

(14) Ir notikusi apspriešanās ar Sociālās aizsardzības komiteju,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek pieņemtas pielikumā izklāstītās dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes (“pamatnostādnes”). Pamatnostādnes ir daļa no integrētajām pamatnostādņēm.

2. pants

Pamatnostādnes dalībvalstis ņem vērā savā nodarbinātības politikā un reformu programmās, par kurām ziņojumus iesniedz saskaņā ar LESD 148. panta 3. punktu.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*